

Fylkesmannen i Oppland

Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Høringsuttalelse til ny verneforskrift for Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark.

— Vi viser til brev av 24.2.2017 om høring av ny verneforskrift for Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark.

Saken har vært til behandling i Formannskapet som vedtok følgende høringsuttalelse:

Oppdal kommune ser nødvendigheten av en endring og modernisering av verneforskriften for Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark, og ser positivt på at flere bestemmelser nå kan bli mer tilpasset de ulike brukerinteressene i nasjonalparken. I høringsuttalelse for verneforslaget av tidligere Hjerkinnskytefelt valgte Oppdal kommune vernealternativ 2 som beste løsning for vern av området, og denne høringsuttalelsen bygger derfor videre på dette vernealternativet.

Oppdal kommune mener imidlertid at det skillet som det her legges opp til mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører når det gjelder organisert ferdsel er for generelt. Aktiviteter i regi av skole og lokale turlag må kunne gis andre bestemmelser enn organiserte, kommersielle arrangementer og opplegg. Lokalbefolkningen må fortsatt kunne bruke sine fjellområder til rekreasjon uten regulering selv om det kan være turer som i en viss grad er et organisert opplegg. Det er viktig at skoler kan gjennomføre sine ekskursjoner slik at barn og unge får et forhold til fjellområdene. Samtidig mener Oppdal kommune at sårbare naturlokaliteter må skånes for forstyrrelser og slitasje, og at dette kan reguleres gjennom bevist kanalisering og tilrettelegging av ferdsel og en aktiv bruk av forvaltningsplanen.

På bakgrunn av dette foreslår Oppdal kommune at det tas inn to nye ledd i pkt. 5.2 Organisert ferdsel og ferdsel som kan skade naturmiljøet:

- Organiserte aktiviteter som inngår i pedagogiske undervisningsopplegg, er tilrettelagt for barn og unge, eller er i regi av lokale turlag, er tillatt. Aktiviteten skal planlegges i samråd med forvaltningsmyndigheten og i tråd med nærmere retningslinjer i forvaltningsplanen.
- Utsetting av topptrim, trimposter o.l. må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten slik at ferdselen ikke forstyrrer sårbare naturlokaliteter.

Videre foreslås det at tredje ledd i pkt. 5.2 endres til å lyde slik:

- Øvrig organisert ferdsel må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.

For Oppdal kommune er det viktig at beitenæringen gis det handlingsrommet som er nødvendig for å utøve sin virksomhet på en rasjonell og effektiv måte også innenfor nasjonalparken, og det er derfor positivt at dette nå blir mer tydelig i bestemmelsene. Viser her spesielt til pkt. 1.2 c, pkt. 1.3 f og pkt. 6.2 b. Det er viktig at beitenæringen tas med inn i den videre prosessen med revisjonen av forvaltningsplanen. Oppdal kommune støtter forslaget om bestemmelsene pkt. 6.3 r, s og t for bruk og vedlikehold av kjøresporene til Søndre Snøfjellstjønn og Nedre Vårstigseter da dette er klargjørende for både brukerne

Postadresse

Inge Krokanns veg 2
7340 OPPDAL
Epost: post@oppdal.kommune.no

Rådhuset

Telefon 72 40 10 00
Telefaks 72 40 10 01

Bankgirokonto

4202 44 62220
Konto for skatt
6345 06 16348

Organisasjonsnr.

964 983 003

og forvaltningen. Det er viktig at dette blir ytterligere tydeliggjort i forbindelse med revisjonen av forvaltningsplanen.

Oppdal kommune gjør oppmerksom på at eiendommen Dindal Sameie 358/1 er berørt av verneformålet, men er utelatt fra listen over berørte eiendommer.

Oppdal kommune ønsker på generelt grunnlag størst mulig grad av lokal forvaltning. Datoer, bruksområde og andre konkrete styringsredskap for ferdsel bør innlemmes i forvaltningsplan, ikke verneforskrift.

***

Vedlagt følger særutskrift av ovennevnte sak.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
fagansvarlig miljø

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og innehar ingen signatur.

Vår saksbehandler
Eli Grete Nisja

Referanse
ELNI/2017/378-2/K12

Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Formannskapet	17/16	25.04.2017

Høringsuttalelse til ny verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vedlegg

- 1 Ny verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark - høring
- 2 Notat - ny verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella NP
- 3 Gjeldende verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark
- 4 Forskrift NP vernealternativ 1
- 5 Forskrift NP vernealternativ 2
- 6 Kart Dovrefjell-Sunndalsfjella inkl vernealt1
- 7 Kart Dovrefjell-Sunndalsfjella inkl vernealt2

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Vern av tidligere Hjerkinnskytefelt – høring av verneforslag. Fylkesmannen i Oppland, 1.2.2017.

Saksopplysninger

Fylkesmannen i Oppland fikk i oppdrag av Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet å starte opp verneplanarbeidet for tidligere Hjerkinnskytefelt, og har som kjent utarbeidet et verneforslag her. Det er de indre delene av skytefeltet foreslått vernet som nasjonalpark og som da vil inngå i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Dette innebærer at verneforskriften for nasjonalparken må fornyes gjennom et eventuelt vernevedtak, og derfor sendes denne ut på egen høring.

Det legges fram to alternativer til verneforskrifter for nasjonalparken bl.a. fordi avklaring om Snøheimvegen ikke skal tas av Stortinget høsten 2017, og denne avklaringen vil ha betydning for hvilken verneform med bestemmelser som blir gjeldende for områdene som omfattes av Snøheimvegen.

Forslag til ny verneforskrift er utarbeidet i tråd med nye nasjonale retningslinjer, noe som innebærer en modernisering av verneforskriften. Innholdsmessig har forslaget til ny verneforskrift for nasjonalparken de samme bestemmelsene som gjeldende verneforskrift, med unntak av bestemmelse som angår forhold til tidligere Hjerkinnskytefelt og noen mindre endringer som her følger.

I høringsnotatet er det gjort en nærmere gjennomgang av endringer i verneforskriften med begrunnelse og vurderinger av konsekvenser, og viser derfor til vedlagte saksdokumenter. Når det gjelder sykling i verneområder – både bruk av el-sykkel og vanlig tråsykkel, er regelverket under endring som en følge av Stortingets behandling av friluftsmeldingen, og eventuelle forskriftsendringer vil skje i en egen prosess med høring.

Av generell karakter foreslås det noen endringer i bestemmelser om bygninger og anlegg, ferdsel og motorferdsel.

Av forhold som spesielt berører arealer og bruksinteresser innenfor Oppdal kommune foreslås det ny bestemmelse som åpner for at forvaltningsmyndigheten kan, etter søknad, gi tillatelse til vedlikehold av eksisterende kjørespor til Søndre Snøfjellstjønn og Nedre Vårstigseter (også kalt «Bøasetersætra»). Kjøresporet fram til Nedre Vårstigseter, som ligger i landskapsvernområde, går gjennom eksisterende nasjonalpark. Dagens forskrift har ingen bestemmelser om dette kjøresporet. Det var imidlertid bestemmelser til knyttet til bruk av eksisterende veger i verneforskriften fra 1974, men ved utvidelse av nasjonalparken i 2002 ble bestemmelsen ikke tatt med videre.

Forslaget til verneplan av tidligere Hjerkinnskytefelt ble behandlet i hhv Formannskapet i sak 17/12 og Kommunestyret i sak 17/27, og i høringsuttalelsen som ble vedtatt går Oppdal kommune inn for vernealternativ 2. Rådmannen velger derfor å kommentere forslag til vernebestemmelser for alternativ 2 i denne høringsuttalelsen.

Høringsfristen er 24.april 2017. Fylkesmannen i Oppland har gitt Oppdal kommune utsatt fristen til 26.april.

Vurdering

Formålsbestemmelsen er noe omarbeidet og verneformålet mer utdypet, og dette ser ut til å gi en bedre forståelse av vernet for både brukere og forvaltning uten at det gir noen endringer i verneformålet. Rådmannen mener at endringen er klargjørende i forhold til verneformålet. Rådmannen vil imidlertid peke på siste leddet i formålsbestemmelsen der ordlyden er: «*Allmennheten skal gis anlegning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging*». Dette er førende for allmenhetens frie ferdsel i nasjonalparken - allemannsretten.

De store verneområdene på Dovrefjell har gjennom alle tider vært svært viktig for lokalbefolkningen. I dag brukes områdene mye til for rekreasjon, naturopplevelser, jakt og fiske.

I ny verneforskrift foreslås det at det ikke skal skilles mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører. Dette betyr at turer som organiseres av turistforeningen, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger kommer innunder samme definisjon, og blir omfattet av bestemmelsene på lik linje som kommersielle aktører.

Det er viktig at barn og unge lærer å bli glad i naturen og blir kjent med fjellheimen vi har i Oppdal. Derfor er det svært viktig at skoler kan tilrettelegge for opplegg hvor bl.a. opplevelse og bruk av høgfjellsnaturen inngår som del av undervisningen. At skoler skal behandles på lik linje som kommersielle aktører synes å være et steg i feil retning, og oppfattes som en begrensning av retten til fri ferdsel og dermed ikke i tråd med formålsbestemmelsen siste ledd. Rådmannen mener derfor at det her bør skilles noe mer mellom ulike aktører. Det kan være forståelse for at det er behov for å få mer kontroll på en del av den organiserte aktiviteten, men å legge såpass strenge restriksjoner på skoler og undervisningsopplegg vil oppleves negativt. Det kan i stedet foreslås at det skal opprettes en tettere kontakt med forvaltningsmyndighet i forbindelse med både planlegging og gjennomføring av aktiviteter i regi av skoler og organiserte opplegg for barn og unge. Dette bør kunne gis en større oppmerksomhet i revisjonen med forvaltningsplanen.

Tilrettelegging for friluftsliv og naturopplevelser kan i enkelte situasjoner skade og være forstyrrende for sårbare naturmiljøer, og i løpet av årene har det vist seg at av og til kan postene for topptrim og andre trimposter ha uheldige plasseringer. Av sårbare lokaliteter innenfor nasjonalparken kan det nevnes hekkelokaliteter for rovfugl, kalvingsområder for villrein eller ynglingsområder for fjellrev. For å unngå disse uheldige situasjonene kan en løsning være å få avklaring/godkjenning fra forvaltningsmyndigheten før utsetting av topptrim og trimposter, og derfor foreslås det at denne type tilrettelegging bør være søknadspliktig. Dette vil være en kunnskapsbasert tilrettelegging for friluftsliv slik at organisert eller

uorganisert ferdsel ikke påføre naturmiljøet skader eller forstyrrelser, og at det fortsatt kan gis brukerne gode naturopplevelser innenfor nasjonalparken også.

I gjeldende vernebestemmelser er beitenæringen forsøkt ivaretatt. Gjennom disse årene etter utvidelsen av Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalpark, erfares det at det er behov for noen flere tilpasninger av vernebestemmelsene slik at næringsdrivende skal utøve sin virksomhet uten unødvendig byråkrati slik mange kan oppleve i dag. Rådmannen ser det som positivt at det foreslås endringer i bestemmelsene der det tas hensyn til behov for oppsetting av saltstein (pkt. 1.2 c), oppføring og ombygging av anlegg og innretninger i forbindelse med beitebruk (pkt. 1.3 f). Tiltakene skal skje i regi av beitelag, og i samsvar med forvaltningsplanen.

Rådmannen mener videre at de øvrige foreslåtte endringene i bestemmelsene pkt. 1.2 og 1.3 som regulerer tiltak i forhold til bygninger, anlegg o.l. vil kunne bidra til en tydeliggjøring for de ulike brukerne og forvaltningsmyndigheten. Der det er nødvendig med nærmere presiseringer forventes det at dette tas inn i forvaltningsplanen.

Det er tatt inn ny bestemmelse om at motorferdsel for uttransport av syke/skadde bufe kan gjennomføre (pkt. 6.2. b) uten søknad, men kun krav om at det gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring. Rådmannen ser at dette vil gjøre forholdene enklere for brukerne i en akutt situasjon med syke og/eller skadde dyr på beite langt til fjells, og støtter den foreslåtte endringen.

Rådmannens tilråding

Oppdal kommune ser nødvendigheten av en endring og modernisering av verneforskriften for Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalpark, og ser positivt på at flere bestemmelser nå kan bli mer tilpasset de ulike brukerinteressene i nasjonalparken. I høringsuttalelse for verneforslaget av tidligere Hjerkinnskytefelt valgte Oppdal kommune vernealternativ 2 som beste løsning for vern av området, og denne høringsuttalelsen bygger derfor videre på dette vernealternativet.

Oppdal kommune mener imidlertid at det skillet som det her legges opp til mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører når det gjelder organisert ferdsel er for generelt. Aktiviteter i regi av skole og lokale turlag må kunne gis andre bestemmelser enn organiserte, kommersielle arrangementer og opplegg. Lokalbefolkningen må fortsatt kunne bruke sine fjellområder til rekreasjon uten regulering selv om det kan være turer som i en viss grad er et organisert opplegg. Det er viktig at skoler kan gjennomføre sine ekskursjoner slik at barn og unge får et forhold til fjellområdene. Samtidig mener Oppdal kommune at sårbare naturlokaliteter må skånes for forstyrrelser og slitasje, og at dette kan reguleres gjennom bevist kanalisering og tilrettelegging av ferdsel og en aktiv bruk av forvaltningsplanen.

På bakgrunn av dette foreslår Oppdal kommune at det tas inn to nye ledd i pkt. 5.2 Organisert ferdsel og ferdsel som kan skade naturmiljøet:

- Organiserte aktiviteter som inngår i pedagogiske undervisningsopplegg, er tilrettelagt for barn og unge, eller er i regi av lokale turlag, er tillatt. Aktiviteten skal planlegges i samråd med forvaltningsmyndigheten og i tråd med nærmere retningslinjer i forvaltningsplanen.
- Utsetting av topptrim, trimposter o.l. må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten slik at ferdselen ikke forstyrrer sårbare naturlokaliteter.

Videre foreslås det at tredje ledd i pkt. 5.2 endres til å lyde slik:

- Øvrig organisert ferdsel må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.

For Oppdal kommune er det viktig at beitenæringen gis det handlingsrommet som er nødvendig for å utøve sin virksomhet på en rasjonell og effektiv måte også innenfor nasjonalparken, og det er derfor positivt at dette nå blir mer tydelig i bestemmelsene. Viser her spesielt til pkt. 1.2 c, pkt. 1.3 f og pkt. 6.2 b. Det er viktig at beitenæringen tas med inn i den videre prosessen med revisjonen av forvaltningsplanen. Oppdal kommune støtter forslaget om bestemmelsene pkt. 6.3 r, s og t for bruk og vedlikehold av kjøresporene til Søndre Snøfjellstjønn og Nedre Vårstigseter da dette er klargjørende for både brukerne

og forvaltningen. Det er viktig at dette blir ytterligere tydeliggjort i forbindelse med revisjonen av forvaltningsplanen.

Saksprotokoll i Formannskapet - 25.04.2017

Behandling

Forslag fra SP v/Ola H. Risan:

Oppdal kommune gjør oppmerksom på at eiendommen Dindal Sameie 358/1 er berørt av verneformålet, men er utelatt fra listen over berørte eiendommer.

Tilleggspunkt andre avsnitt i tilrådingen: Allerede utsatte topptrim og trimposter må få bli værende/stående uten søknadsplikt.

Tilleggspunkt i tredje avsnitt i tilrådingen: Oppdal kommune ser positivt på pkt 3.2 b i ny forskrift angående uttak av store rovdyr.

Tilleggspunkt i tredje avsnitt i tilrådingen: I nasjonalparkforskriften for Dovrefjell- Sunndalsfjella Nasjonalpark må det inn følgende hjemmel: **Forvaltningsstyremakta kan gi tillatelse til oppføring av nødvendige bygninger i regi av beitelag til beitebruk og tilsyn.**

Tilleggspunkt til tilrådingen:

1. Ferdelsrestriksjoner for hundekjøring er i forslaget foreslått svært strengt både for den organiserte og uorganiserte ferdselen. En bør kunne oppheve restriksjonene i perioden 15.januar – 31.mai, men ikke ved kalvingsområdet. Definisjon for hundekjøring bør endres til kun å gjelde 3 hunder eller flere.
2. Oppdal kommune mener at ordlyden i siste setning i pkt. 6.2 b bør endres fra «Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.» til «Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet om kjøring.»
3. Oppdal kommune ønsker på generelt grunnlag størst mulig grad av lokal forvaltning. Datoer, bruksområde og andre konkrete styringsredskap for ferdsel bør innlemmes i forvaltningsplan, ikke verneforskrift.

Vedtak

Det ble stemt over forslag fra SP v/Ola H. Risan:

Forslag 1 ble vedtatt med 6 mot 1 stemme (*mindretallet: Venstre*)

Forslag 2 falt med 5 mot 2 stemmer (*mindretallet: SP*)

Forslag 3 falt med 5 mot 2 stemmer (*mindretallet: SP*)

Forslag 4 falt med 5 mot 2 stemmer (*mindretallet: SP*)

Tilleggsforslag:

Forslag 1 falt med 5 mot 2 stemmer (*mindretallet: SP*)

Forslag 2 falt med 5 mot 2 stemmer (*mindretallet: SP*)

Forslag ble vedtatt med 5 mot 2 stemmer (*mindretallet: Venstre og AP v/T. Snøve*)

Rådmannens tilråding med vedtatte tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtaket blir som følger:

Oppdal kommune ser nødvendigheten av en endring og modernisering av verneforskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, og ser positivt på at flere bestemmelser nå kan bli mer tilpasset de ulike brukerinteressene i nasjonalparken. I høringsuttalelse for verneforslaget av tidligere Hjerkinnskytefelt valgte Oppdal kommune vernealternativ 2 som beste løsning for vern av området, og denne høringsuttalelsen bygger derfor videre på dette vernealternativet.

Oppdal kommune mener imidlertid at det skillet som det her legges opp til mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører når det gjelder organisert ferdsel er for generelt. Aktiviteter i regi av skole og lokale turlag må kunne gis andre bestemmelser enn organiserte, kommersielle arrangementer og opplegg.

Lokalbefolkningen må fortsatt kunne bruke sine fjellområder til rekreasjon uten regulering selv om det kan være turer som i en viss grad er et organisert opplegg. Det er viktig at skoler kan gjennomføre sine ekskursjoner slik at barn og unge får et forhold til fjellområdene. Samtidig mener Oppdal kommune at sårbare naturlokaliteter må skånes for forstyrrelser og slitasje, og at dette kan reguleres gjennom bevist kanalisering og tilrettelegging av ferdsel og en aktiv bruk av forvaltningsplanen.

På bakgrunn av dette foreslår Oppdal kommune at det tas inn to nye ledd i pkt. 5.2 Organisert ferdsel og ferdsel som kan skade naturmiljøet:

- Organiserte aktiviteter som inngår i pedagogiske undervisningsopplegg, er tilrettelagt for barn og unge, eller er i regi av lokale turlag, er tillatt. Aktiviteten skal planlegges i samråd med forvaltningsmyndigheten og i tråd med nærmere retningslinjer i forvaltningsplanen.
- Utsetting av topptrim, trimposter o.l. må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten slik at ferdselen ikke forstyrrer sårbare naturlokaliteter.

Videre foreslås det at tredje ledd i pkt. 5.2 endres til å lyde slik:

- Øvrig organisert ferdsel må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.

For Oppdal kommune er det viktig at beitenæringen gis det handlingsrommet som er nødvendig for å utøve sin virksomhet på en rasjonell og effektiv måte også innenfor nasjonalparken, og det er derfor positivt at dette nå blir mer tydelig i bestemmelsene. Viser her spesielt til pkt. 1.2 c, pkt. 1.3 f og pkt. 6.2 b. Det er viktig at beitenæringen tas med inn i den videre prosessen med revisjonen av forvaltningsplanen. Oppdal kommune støtter forslaget om bestemmelsene pkt. 6.3 r, s og t for bruk og vedlikehold av kjøresporene til Søndre Snøfjellstjønn og Nedre Vårstigseter da dette er klargjørende for både brukerne og forvaltningen. Det er viktig at dette blir ytterligere tydeliggjort i forbindelse med revisjonen av forvaltningsplanen.

Oppdal kommune gjør oppmerksom på at eiendommen Dindal Sameie 358/1 er berørt av verneformålet, men er utelatt fra listen over berørte eiendommer.

Oppdal kommune ønsker på generelt grunnlag størst mulig grad av lokal forvaltning. Datoer, bruksområde og andre konkrete styringsredskap for ferdsel bør innlemmes i forvaltningsplan, ikke verneforskrift.